

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz fő.

Földes Béla könyve.

Pécs, 1899. november 15.

Vannak még Magyarországon ideális politikusok is, olyanok, akik a politikai kérdések tárgyalásánál szükségesnek tartják a jog, törvény és igazság szempontjainak is helyet szorítani s mikor csak az elvek akadémikus hirdetésének terén mozognak, kézzelfogható módon kimutatják legéletbevigőbb intézkedéseinkről, hogy a jog, törvény és igazság szempontjából nem jól van az, ahogy van; a gyakorlati alkalmazásnál azonban cserben hagyják a jog, törvény és igazság érvényesítését s beadják a derekukat oly másnemű tekintetek előtt, a melyek pocsékká tesznek minden jogot, minden törvényt és igazságot.

Itt van Horánszky Nándor gyászos példája, aki a jog, törvény és igazság korszakának állítólagos hajnalhasadásán a legszegyenteljesebb takarodót fujja s rohamlépésekkel menekül arról az állásponttól, a melyről előbb olyan vehemenciával támadta a jogtalanságot, a törvény és igazság lábba tiprását.

Tavaly még elegendő oknak tartotta a kvótaküldöttség albizottságának azt az eljárását, hogy eddigi kvótáknak egy fél százalékkal való emelését megajánlotta, arra, hogy ezt a bizottságot a legnagyobb fölháborodással a faképnél hagyja, és könyvet irt róla, hogy Magyarországra jog, törvény és igazság szerint az eddigi kvó-

tánál is kisebb esik, akik tehát magasabb kvótát ajánlanak az ország részéről, azok jogtalan, törvénytelen és igazságtalan kiszákmányolásunkban válnak bűnrészesekké.

S ime most ez a Horánszky, a piros bársonyszék utáni olthatatlan szomjától elkábultan, szépen meghuzódik abban a bizottságban, mikor ez nem is egy fél százalékkal, de már három, sőt több százalékkal is emeli az eddig is igazságtalan kvótát s esze ágában sincsen fölháborodni, vagy éppen menekülni a bűnrészesség elől; hisz minél nagyobb áldozatokat hoz az elvek terén, annál biztosabb számára a jutalom: a miniszteri bársonyszék!

A napokban aztán egy másik ideális politikus bukkant föl, hogy elfoglalja a Horánszky által oly csufosan cserbenhagyott igaz álláspontot s tudományos készültséggel, mélyreható tanulmányok fölhasználásával keljen védelmére annak az igazságnak, a melyet Horánszky is védelmezett, mikor még nem volt „aktív politikus“.

Földes Béla, aki ma még szintén nem aktív politikus, tehát nem is miniszter-aspiráns, könyvet irt a kvóta-tanulmányokról s ebben meggyőző érvekkel mutatja ki Magyarország igazságát, mikor a kvóta fölemelését ellenzi. Neki még megbocsátják az ilyen kedvtelést, mert hirdetni az igazságot elméletileg még Magyarországon is szabad, főleg akkor, mikor a hivatalos Magyarország a gyakorlatban már régen föladata a saját igazságát.

Valóban komikus hatást kelthetne, ha oly végtelenül szomorú dolog nem lenne az a látvány, hogy egy széles látókörű tudós a történelem, államtudomány, nemzetgazdaság és a józan logika súlyos argumentumait hogyan viszi hareba annak beigazolására, hogy minden adat, minden számítás a kvótaemelés ellen szól s teszi ezt akkor, mikor azok, a kiket az ország ez igazságok érvényesítésére kiküldött, már régen kirugták lábaik alól a számítások biztos talaját s bűnös kockajátékot folytatnak a rájuk bizott értékek fölött.

Mit számítsunk, mit kutassunk adatok után, ez fáradságos munka s nem is uri passzió: tegyük föl az egész kérdést egy blatra, emeljük el s ha a szerencse az ellenfélnek kedvez, fizessünk, mint gavallérhoz illik, ha a családunk belépusztul is.

Aktív politikus mit is törődnek Magyarországon az olyan könyvmolyokkal, a kik anélkül, hogy hatalmukban állana igazságaikat gyakorlatilag is érvényesíteni, beleártják magukat olyan kérdésekbe, a melyekben a gyakorlati politikusok feje föl.

Beszélhet hát Földes Béla, amit akar, az ő igazságai nem fogják a gyakorlati politikusok cirkulusait zavarni; ő meg nem fog ezek közül téríteni egyet sem, legfőlebb őt térítik meg, ha nagyon alkalmatlankodik, amint megtérítették a nagy Horánszkyt.

Pedig hát az ország, melynek bőrére az aktív politikusok most azt a rút játé-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Távirat.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Elképzelem magamnak a szerda estét. Megujul előttem a mult, egymásután bontakoznak ki az alakok, kipirult leányarcok, fürge jogászgyerekek, kik boldogan hisznek abban, hogy minő szép az élet. Eszembe jut, minő gondolatokkal eltelve léptem tavaly én is a ragyogó terembe, hogy bomlottsztét minden illuzióm, midőn ismeretlennek éreztem magam a sok ismerős között. Feltűnik előttem a szünóra, midőn az együvé tartozók, a jó barátok elfoglalták az asztalokat és én, mint ujonc, nem mertem senkihez közelíteni, félre ültem egy sarokasztalhoz. És mig mindenki mulatott, mig mindenütt a boldogság ülte káprázatos diadalait, én lekasztottam a fogasról az ujságot s elkezdtem unalmamban olvasni a tárcát. . . . Soha életemben még nem haragudtam úgy tárcára, mint éppen erre. De nem is csoda! Minden gondolatom ezzel az estével volt tele, a levegő kábító illatot hordott szét, a suttagások halkan vegyültek a pattogó magyar nóták közé és nekem valami ócska történetet kellett olvasgatni. Mennyire bántott az, hogy miért nem valami

olyan dolog van sorai között, mely összefügg a mai alkalommal. És ekkor eszembe jutott az a gondolat, amit ma itt megvalósítok.

Lehet, hogy ma este is van ott a sorsnak egy kiválasztott embere, kit nem ismer senki. Idegenek előtte a mosolygó arcú babák, a vidáman, édesen kacagó leányok; idegen a hely, a körülmények, melyek közé került. Mert megvan az emberben az a fura érzés, hogy csak ott tudja magát jól érezni, hol ismerősei vannak, kiktől tudja, hogy ottlétét nem veszik tolazkodásnak. Szegény ifju jogászgyerek! Talán ez is félrevonul valahová a sarokba s hogy ne kelljen neki látni a mások boldogságát, előkeres egy ujságot s a lapok mögé temetkezik. Szegény! azt hiszi, hogy így megmenekül a fájdalomtól, pedig annyi az, mintha élve temetnék el az embert. Lirai hangulatokkal van teli lelke s a tárcarovatban keres enyhülést. . . . Megakad a cifra címen, olvasni kezdi s minden sorában vigasztalást talál. Látja, hogy már volt előtte egy, kit hasonló sorssal átkozott még az ég. A mint tovább olvassa, fölcillan szeme, mert el kell árulni e soroknak azt is, hogy csak az első alkalommal ilyen kegyetlen a sors. . . . a többi estély, az más. . . . egy-egy darab a mennyországból.

Itt megakad a gondolkozás. Bűvös-bájos képek tűnnek elem, eszembe jutnak a letűnt

pécsi napok, a mosolygó leányarcok, sok elszakadt jó pajtás.

A Vigadó ragyogó termei megjelennek előttem s édes boldogsággal nézem a pezsgő életet.

Látom a parketten az egymáshoz simuló párokat, a mint kéjesen rohannak tova a keringő dallamain. Mindenütt, a merre tekinthet az ember, a boldogság ütött tanyát. Itt egy mosolygó arcú leányka repül tova tancosa karjain, amott boldogan suttag egy szőke szépség valami kedves apróságról. A zene szól, a párok egymást érik előttem s én elmerülve a bámulatba, merően nézem a vidám életet.

Egyszerre keresni kezdek valakit a tömegben. Egy pillanat és reá akadok. Édesen suttag valamit táncosának, ki kíváncsian lesi minden szavát. Odasuhanok melléjük s hallgatom a suttagást. Én rólam folyik a beszéd. A leányka mesél táncosának egy bolond poétáról, ki olyan őszintén tudott beszélni neki a szerelemről. A jogász hallgatja türellemmel, de nem akar hinni. Nem akarja elhinni, hogy olyan poéta-lelke lehessen egy jogásznak a mai világban. De azért nem meri megmondani. Inkább önmaga is erre a témára fordítja a beszédet, kezd beszélni a leánynak cifra frázisokat s annak örül a lelke, hogy ime ez is úgy beszél, mint a ta-

kot úzik, nagyon üdvös tanulságokat merithet ebből a könyvből. A történelem világító fáklyájánál bepillanthat abba az igazságba, hogy ha egy gyöngébb ország kerül össze egy erősebbel, mindig az erősebb zsákmányolja ki a gyöngébbet, mint tette Anglia Irországgal, ahol az utóbbi még egyszer annyival volt kénytelen járulni a közös költségekhez, mint a mennyire teherviselési képessége arányában köteles lett volna.

Megtanulhatja belőle az ország, hogy mindama tényezők lelkiismeretes számbavételével, a melyek a nemzet vagyonának, teherviselési képességének legbiztosabb fokmérői, az eddigi kvóta is túl magas; túl magas volt már 1867-ben, mikor az adók, ipar és kereskedelem, vasuti és hajózási forgalom, a rendelkezésre álló készpénztőke s egyéb számításba veendő tényezők egybe hasonlításából igazságosan csak 25%-ot lehetett volna Magyarország terhére megállapítani a tényleg megállapított 30% helyett; valóságos zsarolás volt a határvidéki precipuum megállapítása, mikor ezt világos és tiszta számítás csak 0.68%-ra tette s mégis 2% lett megállapítva; a legjogtalanabb fosztogatás az, mikor a jog szerint minket illető fogyasztási adók átutalásából származó 1½—2 millió jövedelem fejében a kvótaemelés révén 5—6 milliót akarnak belőlünk kizsarolni.

Bebizonyítja Földes Béla, hogy a mai kvótával is igazságtalanul van megterhelve Magyarország, de mivel a magyar közvélemény csak a kvóta fölemelése ellen tiltakozik és nem kívánja annak leszállítását, nem bocsátkozik a valóban helyes kvótaszám megállapításába, mert ezt fölöslegesnek találja.

Szegény szobatudós! Hát azt nem találta fölöslegesnek, hogy a kvótaemelés jogtalan és igazságtalan voltát kimutassa? Nem tudja, hogy a magyar aktiv politikusi sok fülei bécsi pamuttal annyira el vannak tömve, hogy nem hatolhat azokhoz sem a

valyi táncosa. A zene szól, a két szív már közelebb van egymáshoz. Midőn a végére érnek a keringőnek, a fiatal úr már a második négyest is megkapja. A leányka egy pillanatra magára marad, eszébe jut tavalyi táncosa s valami lelkiismeret-furdalást érez, hogy ilyen hamar eldobta magától. Jön a négyes, a lelkiismeret még mindig gyöttri, nem tud a fiatal urnak mit mondani. Egy alkalmas pillanatban elmondja baját az új barátjának s kettőn gondolkoznak a kényes helyzet felett. Egyszerre egymásra tekintenek, mind a két szemben föl villan a diadal s mire az utolsó figurához érnek, már a részletekben is megegyeznek. A leányka kacagva formulázza az eredményt.

— Látja, ez előbb is eszünkbe juthatott volna. Persze így lesz az legjobb. A szünóra alatt veszek egy levelezőlapot, aláíratom az asztaltársaságunkkal s ő hinni fog ennek, hogy minden jól van, hisz példa reá az általam küldött levelezőlap.

Megrezenek a változáson, gyötör az új csalódás s sebzett szívvel menekülök onnan.

De hiába fordulok másfelé, mindenütt ugyanazt látom. A kik még tavaly szívesen látott emberek voltak, de a körülmények elszólították innen, elvesztek már egészen, a helyök új emberekkel van betöltve. Szegények, ha tudnák ezt, de másképen néznék a világot.

A zene szól, a párok egymáshoz simulva

jog és igazság szava, sem az ország közvéleményének még oly dörgő hangja.

Beszélhet felőlük a történelem, a nemzetgazdaság, a józan logika, amit akar; zúgolódhatik a bágyatag közvélemény még oly keservesen: ők követik hiven a Bécsből kapott parancsot s nyugodt lélekkel szemlélik, mint fonja az osztrák polip szívó karjait mind szorosabbra a magyar nemzet teste köré, hogy ideig-óráig a mi friss vérünkkel ujithassa meg a saját poshadt vérért.

H i r e k.

Pécs, 1899. november 15.

Jóváhagyott szabályzat.

„Szabályzat

a kis állatok kórháza számára.

(Jóváhagyott a földművelésügyi m. kir. miniszter 1899. évi 6456. eln. számú rendeletével.)

I. Az állatok felvétele:

1. A kis háziállatok kórházába kutyák, macskák, szárnyasok és egyéb kis állatok vétetnek fel gyógykezelés és megfigyelés végett.

2. Az állatoknak a kórházba hozataláról a tulajdonosok gondoskodnak stb.

*

Igen is! A földművelésügyi miniszter — áldassék az ő szent neve — a közelmúltban jóváhagyta a kis állatok kórháza számára szóló szabályzatot.

S hiába most minden kiabálás, hiába való a függetlenségi sajtó rosszakaratu nyelvöltögetése, a földművelésügyi miniszter nemcsak azt bizonyította be, hogy nem hiába koptatja miniszteri székének biborbársónyát, hanem törődik a házával, szívében mélyen gyökerezik a humanizmus!

S most vége a bajnak, nincsenek többé beteg állatok, s nem kell félni attól, hogy tán egyik vagy másik állat betegségével a ház körül kellemetlenkedik, mert amint az orvos megállapítja a diagnózist, már szállítják is az állatkákat befelé a kórházba.

Számos ő nagyságának imádott ölebecskéje nem fog többé plüs párnán heverni a kandalló előtt, hanem amint a kedvenc pincsinék — ki tudja mi okból — megföhéredik

rohannak tova, boldogság, öröm mindentelé. A változatos képek egymást érik, a káprázató álomban izgatottan osztoznak a szemlélők.

Egyszerre megmozdul valaki mellettem. Megrezenek s az illúzió elszáll, a káprázatos képek eltűnnek s a mi itt van, egy egyszerű diákszoba, pislogó lámpa s egy halom könyv.

Minő próza, minő sivárság az álom után.

Az íróasztalom papírjai között a meghívó aranyos betűi ragyognak felém. A gondolatok sűrűen támadnak agyamban. Erőt vesz rajtam a vágyakozás s szeretnék kimenekülni a prózai környezetből s rohanni hegyen völgyön át Pécs felé. A látott káprázatos képek hatása meglátszik rajtam, alig tudom fékezni vágyamat s szinte kétségbeesem, hogy lehetetlen megvalósítani gondolatomat. Nem hagy nyugodni az a kacagó szempár, mely olyan könnyen hallgatott az új vallomásra. Szeretnék igazán ott teremni s végignézni, hogyan hasonlít majd a jelenet az én fantasztikus látomásomhoz.

Kezeim közé veszem a meghívót. Talán tizedszer már ma. Nézem hosszan, minden betűjét hivatgatónak látom s mégsem tehetek elég vágyaimnak.

Ekkor eszembe jut, mit tavaly fogadtam s meg akarom irni a tárcát. Hozzá fogok s rovom egymásután a sorokat. Időközben új eszméim támadtak, megváltoztatom a tárcá

a nyelvecskéje, ő nagysága orvost hivat és érzékeny bucsu után fehérré, göndörszörű homlokán csókolva kutyuskáját, beszállítatja a kis állatok kórházába, ahol patyolat ágyacskába helyezik a pincsit, s aztán evőkanálakkal csöpögtetik szájacskájába az orvosságot — hogy: kipirosodjék a nyelve!

De nemcsak az ölebecskéknak, hanem egyéb apró állatoknak is jó dolga leszen. Ha például valamely sárgatollas kanári madárka búskomorságba esik a kanári szigetek utáni fájalmában, fogják a kis buslakodót és beszállítják a kis állatkák kórházának „megfigyelő” osztályába, mert hiszen a földművelésügyi miniszterileg jóváhagyott szabályzat első szakasza szerint, gyógykezelés és „megfigyelés” végett vétetnek fel »betegek» a kórházba.

Aztán sorra befelé kerülnek a strupirt kakasok, tojóképtelen tyukok, ficamodott lábú kacsák, egerpecsenyétől megromlott gyomru macskák, szóval az állat-világ már el van látva kórházzal, s így nem lesznek többé fehérré nyelvű pincsik, paralitikus kanári madarak, sem egyéb beteg állatok.

Hogy azonban — a földművelésügyi miniszter humánus rendelkezése dacára — a téli idény beálltával, egyre-másra garázdalkodnak a veszett ebek, veszélyeztetik az emberek testi épségét, ergo a közbiztonságot, arról nem tehet a földművelésügyi miniszter. A közbiztonság megóvása a rendőrség kötelessége, a felügyeleti jogot pedig a belügyminiszter gyakorolja. Lássá belügyminiszter Ur! Magát nem lehet semmire sem használni. A földművelésügyi miniszter már gondoskodott a felügyelete alatt álló barmokról, ön pedig belügyminiszter ur, nem törődik semmivel.

A megbolondult kanári madaraknak már van »megfigyelő» osztályuk, s alig hiszem, hogy ne gondoskodnának kellőleg az elmebetegek elhelyezéséről. Nálunk, embereknél azonban egészen másképp áll a dolog. A községekben egyre szaporodik a futó bolondok száma, akiknek sem a mi hirneves Lipótmézei tébolydánkban, sem az Angyalföldön nem tudnak helyet adni. Az egyéb betegek jókora része is otthon lézeng, s bizony — ha nem is nálunk Pécsen — de vannak oly vidéki városok, melyeknek betegek, szegényes viskóiknak zsupszalmáján, minden orvosi segély nélkül lehelik ki lelküket. S nem talán hozzátartozóiknak kegyetlen részvéttelensége miatt, hanem azért, mert a kórházak túl vannak zsufolva.

Tegyen már valamit Ön is belügyminiszter ur! Ne hagyja magát ilyen nevetségesen

cimét és sietek lélekben ott lenni a mulatságon, megírom a táviratot.

Ekkor megint a meghívóra esik a pillantásom, nézem a dátumot s fura gondolatok támadnak fejemben. — Megujul emlémben a szájról-szájra szálló szózat, mely a világvéget jósolja e napra. Először azon akadok meg, hogy a táviratot, melyben hosszú kerülgetés után jó mulatást kívánok a tavalyi pajtásoknak, már meg sem kapják, azután megbámulom a pécsi jogászok leleményességét, kik az utolsó estére rendezték a mulatságot s evvel bucsuznak a világból. Isten uccse! nem is rossz gondolat: keringő zene, mámorító környezet, pihegő keblek, ragyogó szemek között táncolva menni át a másvilágra.

Jogász estély . . . világvége . . . fura két dolgot hozott össze a véletlen.

Kedves jó barátaim! fogadjatok tőlem a táviratot, jusson eszetekbe az elszakadt jó barát, ki tőletek távol kívánja e sorokban a »jó mulatást» — már a mennyire a világvége megengedi.

Maga, aranyos leányka, legyen elnéző irántam s ne csapjon be levelezőlapjával, ne adjon olyan könnyen tul rajtam, hisz nem érdemes pár órára kikezdeni egy új táncossal, midőn már nem érjük meg a holnapot.

Egyébiránt legyen a távirat: Jó mulatást!

Zombory Dezső.

letárgyalni. Ha már a földmivelésügyi miniszter szükségesnek látta a »kis állatok« kórházáról gondoskodni, mely bizony nemsokára »barom szanatoriumokká« fog decentralizálódni, hát tán ön is megtehetne annyit, hogy a beteg emberi állatokról is valahogy gondoskodnék.

Arctirulva ismerjük be, hogy mi emberek nem tudunk ugyan csaholni, kezét nyalni, mint az ölebecskék, sem kacéran dorombolni mint a macskák, annál kevésbé vidám dalt csattogni mint a sárga tollu kanári, de tán mi is megérdemelnénk annyit, hogy szerencsétlen elborult elméjű hozzátartozóinkat elhelyezhessük valahol, a hol legalább reményt nyujtanak a felgyógyuláshoz, megérdemeljük tán, hogy embertársaink ne legyenek kénytelenek bűzös, rothadt szalmazsuppon vergődni, míg a kutyácskák és egyéb állatok patyolat párnákon nyujtogatják kényelmesen testüket.

Beszéljen kérem a földmivelésügyi miniszter ur ő Excellenciájával, tán azért a pénzért, a melyért az ő barmait gyógykezelik, lehetne tán olyan megfigyelő osztálylétet létesíteni emberek számára, s azon a helyen, hol most »kis állatkákat« gyógykezelnek nagy gondnal, lehetne talán néhány betegségben silylő embert elhelyezni, hogy legalább ne fujjon át a szél a kórágyon megsoványodott bordáikon.

S ha mégis oly nagy lenne a földmivelésügyi miniszter ur humanizmusa, hogy ragaszkodnék a »kis állatok kórházához«, akkor Ön kedves belügyminiszter ur le van pipálva, s nemsokára ott fogunk tartani, hogy nem egy szegény munkás ember keservesen fog felsóhajtani:

— Óh! bár pincsi kutya lehetnék!

Dr. Faust.

Napirend 1899. november 16-án.

Naptár: csütörtök, november 16. — Róm. kath.: Ódön. — Prof.: Ódön. — Görög-kel.: (nov. 4.) Johannesz. — Zsidó: Kislev 14. — Nap kél 7 óra 10 perckor; nyugszik 4 óra 21 perckor. — Hold kél 8 óra 53 perckor délután; nyugszik 6 óra 21 perckor reggel.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: száraz és éjjeli fagy várható.

Jegyzői szigorlat a vármegyeházán d. e. 8 órakor.

Zenekedvelők Egyesületének hangversenye a Vigadóban este 8 órakor.

Mentő-egyesületi felolvasás a városházán d. u. 5 órakor.

Színház: »Kaméliás hölgy«, dráma.

— (Királyi kihallgatás.) Ó Fel-sege holnap csütörtökön, november 16-án, utoljára fog a jelen alkalommal Budapesten legfelső kihallgatást adni. Előjegyzések a kabineti irodában (budai kir. várak) eszközöltetnek.

— (A Mozart-requiem) vasárnap délután 5 órakor Erzsébet királyné emlékére bemutatandó előadásán közreműködők névsorát alább veszik olvasóink s bizonyára meglepéssel látják, hogy ismét oly nagyszabású kivitelben fognak élvezhetni egy világhírű zene-művet, minőt az egész országban alig talál másutt az ember a főváros kivételével, de itt is azzal a nagy különbséggel, hogy a fővárosban a hivatásos énekesek és zenészek mellett néhány műkedvelő is közreműködik, míg nálunk a dolog épen megfordítva áll. Különös érdek ad a vasárnapi előadásnak, hogy eddig megszokott és mindig szívesen hallott előadók mellett a nagy hangversenyeken eddig fel nem lépett jeles erők is vállalkoznak a nemes munkára: Kaffka Károlyné erőteljes üde sopranjával, Fektér Ferenc elegans művészi tenorjával és Müller Antal hatalmas basszusával; a zenekarban résztvesz a mi nemrég nyilvánosan bemutatkozott virtuózművésznünk, Füredi Sándor is. A mű összetanulása a tegnapi főpróbán is tökéletes egészével bámulatot keltett. A hely-árok olyan olcsók, hogy közönségünk el nem fogja mulasztani ezt a ritka műelőzetet.

A mű előadói:

Magánénekesek: Kaffka Károlyné, özvegy Thaler Gusztávné, Zelesny Sarolta, a pécsi női énekkar tagjai; továbbá Fektér Ferenc és Müller Antal székesegyházi énekesek, kik szívességéből működnek közre.

Az énekkarban közreműködnek a magánénekeseken kívül: a pécsi női énekkar tagjai közül szoprán: Laipcig Antalné, Haksch Lajosné, Deutsch Margit, Ehn Emilia, Gritzmann Augustza, Holics Juliska, Halász Emma, Karner Adél, Martinetz Karola, Orf Paula, Putzer Margit, Reberics Gizella, Remesberger Eugenia, Simon Lujzika, Zsiga Gizella. Alt: Molnár Kálmánné, Szigriszt Ferencné, Chinorány Izabella, Fröhnart Margit, Hicker Irén, Kaltnecker Ilonka, Klimó Emma, Lutsch Mariska, Mussong Józsa, Rihmer Jolán, Spitzer Lenke, Ternovszky Margit, Tomanek Paula, Zsabokrszky Janka; a »Pécsi Dalárda« tagjai közül. Tenor: Borsy Jenő, Csukás Zoltán, Czank János, Deleva Dénes, Dillmann Antal, Haksch Lajos, Herczenberger József, Kisasszony Győző, Lehner József, Pichler József, Reberics Imre, Skolnik Géza, Schulteis László, Vörös Nándor dr. Bass: Ábrahám István, Ágh Timóth dr., Buday Dezső, Czury József. ifju Eötvös Gusztáv, Gebauer Antal, Holics Endre, Imre Sándor, Kiss Ernő, Kiss József, Koharits N. János, König Károly, Krum Péter, Német Béla, Rozgonyi Bertalan, Szigriszt Ferenc, Szigriszt Lajos, Végh Imre, Wagner Alajos. A zenekarban a szívességéből közreműködő 52-ik gyalogezredbeli zenekart kiegészítik: Girardi József (cello) Girardi István (viola), Füredi Sándor (prim), Mihajlovics Emil (prim), Maléter László dr. (prim), Müller Róbert (second), Steyskal József (second), Niedermayer János (cello), Wirth János (bass).

— (Névmagyarosítások.) Pilgermayer Ádám, volt baranyamegyei néptanító, jelenleg a budapesti állami Paedagogium III. éves rendes hallgatója, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel »Bárdos«-ra változtatta. Fischer Janka, paksi izraelita hitközségi tanítónő, vezetéknevét »Halász«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel, megengedett.

— (Miniszteri köszönet.) A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Nagy Bálint paksi állami polgári fiúiskolai igazgatónak, azon alkalomból, hogy kétszáz forint értékű természettani eszközeit és természetrajzi gyűjteményét a paksi állami polgári iskola részére adományozta, köszönetét fejezte ki.

— (Zrinyi-szobor Szigetvárott.) Nemrégiben az előkelő fővárosi képes hetilapok szép reprodukcióban bemutatták a magyar közönségnek Róna Józsefnek szoborművét, a tiz szobor elsejét, amely a mester műtermében immár készen áll az öntésre. A szobor általános feltűnést keltett nemcsak Budapesten, hanem mindenütt, ahol a művészet iránt érdeklődnek. Szigetvárott is, amelynek polgárai büszkén és hazafiasan melengetik a maguk körében a szigetvári hős emléket. Szigetvár hazafias polgársága a szobor képeinek impressziója alatt elhatározta, hogy a Róna e művének bronzmását megszerzi és a város dicsőségére és a halhatatlan hős emlékének hű melengetésére fölláttatja azt. Szigetvárott Zrinyi emléket hirdeti ugyan már egy emlékmű, egy közönséges homokkőből faragott oroszlan, de ezt az idő már nagyon kikezdte. Zrinyi nagy emlékéhez azonban nem méltó ez a pusztulófélben levő mű s azért elhatározta, hogy a tiz szobor elsejét bronzba öntve állítja Szigetvár valamely nevezetes helyére. A derék polgárok nemsokára megindítják a gyűjtést, hogy

beszerezhessék Róna József budapesti szobrának bronz-mását.

— (Az iparhatósági biztos honorárium.) A kereskedelemügyi miniszter fontos elvi határozatot hozott. Múltánynak tartja, hogy a nagyobb ipartesületek honoráriumot adjanak az iparhatósági biztosnak. A honoráriumot azonban ne esztendőről-esztendőre állapítsák meg, hanem az alapszabályokban állapítsanak meg pauszát erre a célra s azt az elsőfoku iparhatóságnál fizessék be. A biztost aztán az iparhatóság honorálja.

— (A főreáliskola Erzsébet-gyászünnepélye.) A pécsi állami főreáliskola f. hó 19-én délelőt 1/2, 11 órakor a városi tornacsarnokban dicsőült Erzsébet királyné emlékezetére gyászünnepélyt rendez. Műsor: 1. Gyászdal Eckhardt A.-tól, éneklé az intézet dalköre. 2. Emlékbeszéd, tartja Gallovich J. főreáliskolai tanár. 3. »Világ hiú gondja, vágya . . .«, modette Haydn J.-tól, előadja katonai zenekar kísérettel az intézet dalköre. 4. »Gyászoljatok . . .« szavalja Sasváry G. VIII. o. tanuló. 5. Elegia, szövegét írta Ciglányi B. kir. ítélő táblai bíró, zenésítette Eckhardt A. intézeti énektanár, előadja katonai zenekarkísérettel az intézet dalköre.

— (Három betörés egy éjjel.) Szalánta községben egy éjszaka 3 betörés is történt. Az eddig még ismeretlen tettesek Olaszgy Gábor jegyző udvarába is betörték, de onnan elriasztották őket. Azután Kollár Mátyás udvarára mentek s annak összes aprójószágát ellopták. Majd Petrovác György zárt istállóját törték fel s onnan 30 forint értékű lószerszámot vittek el. Az ismeretlen betörőket nyomozzák.

— (Himen.) Szessler István Lajos, budapesti Ganzgyári tisztviselő, eljegyezte Bolyarits Olgát, Bolyarits Gábor mohácsi görögkeleti esperes leányát.

— (Leválták a kisujját.) Udvard községben nagy verekedést rögtönöztek az udvardi hires legények. A korcsmában egy Stándovác Jovo nevű béreslegényvel összeveszték és baltákkal rohantak rá. Mikor az menekült üldözőbe vették és lakásáig kergették. A legény menekülni akarván előlük, a nagy kapun ugrott be udvarukba, azonban egyik üldözője utolérte s mikor a kapura felkapaszkodott, hozzáujtván a baltával, jobbkeze kisujját levágta. Az esetet feljelentették a bíróságnak.

— (Beborult!) Igen, — beborult! Néhány nap előtt még derűsen, azurkéken borult fölénk az ég, a nap sugarai — bár nem hevítettek — fényükkel bearanyozták a város szürke, komor épületeit; sőt kint a hegyek közt, hol szabadabban csókolgathatták sugárkévűnkkel a hegyormokat, a lankásokat és a rétet, néhány szál virágot az ő enyhe fényükkel kicsaltak őszi agoniájukból s a kis virágok, mintha csak a tavasz ébresztő harsonája zengett volna végig hegyen-völgyön, megnyitották a kis kelyhecskéiket. Még néhány napja a Kardos Kálmán- és Kis József-út sétálóinak mindegyike néhány szál ibolyával a kezében tért vissza sétájáról; s idebent a városban, ahol a komor épületek fölött már az ős melanokóliája terjesztette szét szürke szárnyait, mosolygó arccal, örömtől repeső szívvel regélték egymásnak:

— Nyílik az ibolya!

Rövid ideig tartó pünkösdi királyság, szomorú virágnylás ez! Másodvirágzásnak hívják. Olyan ez, mint egy ősülő szép asszony utolsó szerelme, föllobbanása az érzelmeknek, melyek

csakhamar lelohadnak, aztán csak fájdalmas lemondás, keserű csalódás következik utána. S ime! Vége is szakadt már a kis virágok rövid pompájának, elmúlt az emberek ujongó öröme. Ma már sötét, komor felhők borítják az eget, a földből valami hideg, nedves pára száll az ég felé, kint a városon kívül, a hegyek között megszűnik a másodvirágzás. Az éltető harmat hideg, hervasztó dérré változik s a kis ibolyák dideregve húzzák össze halavány szirmaikat s csalódva búsan merülnek téli álmaikba, melyből majd csak a rügy-fakasztó tavasz lanyha szellője ébreszti fel őket. S midőn e sorok íródnak, a vigasztalanul, nyomasztóan beborult égről lassan, szítálva hullik alá a hideg eső s megöntözi a kis virágok jeltelen téli sirját!

— **(Halálozás.)** *Krudy* Istvánné szül. Novák Mária f. é. október hó 13-án este 6 órakor 47 éves korában elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor volt a közpórházból a budaikülvárosi temetőbe. A gyászmisét f. hó 16-án d. e. 10 órakor tartják meg a szentferencrendiek templomában. Az elhunytat férjén és gyermekein kívül kiterjedt rokonság siratja.

— **(Majmok mint aranybányászok.)** Mosz E. kapitány, a ki sokáig mint bányatulajdonos élt egy délafrikai köztársaságban, a következő érdekes dolgot beszéli el élményeiből: Aranybányámban 24 majmot alkalmaztam. Annyit dolgoztak, mint hét legjavabeli bányász. Sőt, némely tekintetben oly dolgot végeztek, mit emberekkel nem is tudtam volna véghez vinni. Öszegyűjtötték azokat az aranytartalmu törmelékeket, melyeket a munkások észre sem vettek és ezzel nagyon sok értéket mentettek meg az elkallódástól. Munkájukat valóságos szenvedéllyel üzték, ugyannyira, hogy még a veszekedésről is leszoktak, a mi a majmoknál csaknem kikerülhetetlennek látszik. Napközben csak addig pihentek, mint a bányászok és ezek szokásait annyira utánozták, hogy ünnepnapon ők is pihenőt tartottak. Igazán felette érdekes volt őket munkaközben szemlélni, a mint a gyűjtőkoci után ballagva fürkésző tekintettel keresgéltek az értékes anyagot és a legkisebb darabot is felszedték és a kocsiába dobták. Tartásuk nagyon kevésbe került és így a képzelhető legolcsóbb munkaerőt szolgáltatottak.

— **(Emlék Naukomnak.)** A tejcarnok ártézi kútjának fúrása óta sok szó esett már *Naukomról*, a hipnotizőr kútfúróról s most már ismét aktuálisá lett Naukom neve. Arról van ugyanis szó, hogy némelyek nem akarták elkészeríteni a hipnotizőrt azzal, hogy pusztán a megbírságotatás kellemetlen emlékét vigye magával Pécsről s azért *gyűjtést rendeztek egy Naukomnak ajándékozandó emléktárgyra*. Hir szerint igen sokan aláírták már a gyűjtőívet s most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mily összeggel fog a gyűjtőíven szerepelni a *pécsi rendőrség*, melynek különösen van oka Naukommal szemben rokonszenvének kifejezést adni!

— **(Kerestetik — egy józan karmester!)** Az apró hirdetések szövegébe gyakran lopózik bele akaratlanul is a humor manója! Nem egyszer megcsik, hogy valamely komoly napilapban megjelent apróhirdetés már magával a szövegével komikusan hat, nem is szólva azokról az apró hirdetés okozta bonyodalmakról, melyeket már nem egyszer használtak fel a vígjátékirók. Nem minden humor nélküli ez a kis hirdetés sem, mely a napokban egyik fővárosi napilapban látott napvilágot:

Magyar fuvó-karmester kerestetik! Egy

ügyes, minden tekintetben megfelelő, *józan* magyar fuvózene-karmester, ki gyermekeket rövid idő alatt alaposan képes kiképezni, 3 évi szerződésre kerestetik, évi jövedelme 384 forint készpénz, 8 métermázsza tiszta buza és 8 métermázsza tiszta morzsolt tengeri, valamint természetbeni lakás s a keresetnek ötödrésze, mely szintén körülbelül 500 frtra rug; a *dob- és cintányér-kezeléshez* értő előnyben részesül. Irott ajánlatok bizonyítvánnyal ellátva, 15 krnyi postabélyeg-melléklettel, a »Csillag« vendéglőshöz Temerinbe (Bács-Bodrog m.) e hó 15-ig beküldendők. A mellékelt 15 kros bélyeg a bizonyítványok visszaküldéséhez »ajánlva« szükséges.

Kétségtelen, hogy e kis hirdetésre özönnével érkeznek majd a pályázatok. Hiszen melyik zenevirtuóz zárkóznék el oly pályázat elől, hol az ideális pálma és babér helyett *kukoricát* kap? S van e »karmester«, ki ne tudna cintányért és dobot ütni? Csak az a kétséges, hogy vajjon találnak e a hirdetők egy »józan« karmestert! Alighanem ezen fog mulni a pályázat meddősege!

— **(Kifosztott lisztüzlet.)** Mohács-on tolvajok törtek be *Polgár A.* molnár-mester és hajómalomtulajdonos lisztüzletébe. Felfeszítették a zárt asztalfiókot és ellopták az abban volt 210 frt készpénzt. Feljelentésére a nyomozás megejtetvén, súlyos gyanuokok alapján letartóztatták *Varga Jánost*, a mohácsbelvárosi üzlettulajdonosok által felfogadott három éjjeli őr egyikét és ennek feleségét s átadta őket a kir. járásbírósnak. A letartóztatottak még eddig tagadják, hogy ők követték el a lopást.

— **(Jogi kérdés a halpiacon.)** A halpiacon egy furcsa jogi kérdés merült fel egy halászné és egy vevő között. A halászné eladott egy harcsát. Miközben a harcsát eladta, ez a jó étvágyu hal bekapott egy mellette fekvő kis kárászt. A halászné már most a lenyelt kárász árát is követelte. Ebből aztán vita fejlődött, a minek az lett a vége, hogy a halászné csunya becsületsértést követett el a vevő ellen. A jogi kérdés tehát valószínűleg a büntető járásbírósnak lesz eldöntve.

— **(Hangverseny.)** A pécsi Zenekedvelők Egyesülete f. hó 17-dikére kitűzött hangversenyét — a kereskedelmi miniszter pénteki látogatása miatt — egy nappal hamarabb, holnap (csütörtökön) este 8 órakor tartja meg a vigadóban. A műsor első számát *Jadassohn S.* »Sextett«-jét *Kaltnecker* Ilonka urhölgy és *Hoff* Richárd zongorán, *Oswald* Ferenc első hegedűn, *Máléler* László II-ik hegedűn, *Girardy* József mély hegedűn és *Zoller* Nándor gordonkán adják elő. *Fodor* Janka urhölgy cimbalmon játsza a »Nagypénteken mossa a holló a fiát« című népdalon kívül »*Otília* örülesi jelenet«-t, *Thomas* operájából. Végre a zenekar *Oswald* Ferenc karmester vezetése alatt *Bloch* József »*Siute*«-jét adja elő. Belépti díj nem tagok részére 1 korona.

— **(Ember a fán.)** Mint egy a vármegyéhez küldött hivatalos körlevélből kitűnik, néhány járókelő a napokban Eszék mellett a Drávaparti füzesben egy akasztott embert talált. A munkásosztályhoz tartozó, negyven-negyvenöt évesnek látszó embert agnoszkálás végett beszállították [az eszéki Anna temető

hullaházába, hanem eddig még nem sikerült az öngyilkos kilétét megállapítani. Az akasztott ember zsebeiben néhány krajcár rézpénzen és egy zsebkendőn kívül mit sem találtak, mi kilétéről felvilágosítást adhatna, s így valószínű, hogy a halálra szánt embert névtelenül lesznek kénytelenek eltemetni. A felismerés megkönnyítése végett lefényképeztették a hullát.

— **(Tolvajok Szalántán.)** Szalánta községben az elmúlt éjjel két helyen is jártak tolvajok. *Petevác* Györgynél az éléskamrárt törték fel az ismeretlen tettesek, s nagyobb mennyiségű élelmi szert loptak el, *Kollár* Mátyás házában pedig a pincébe hatoltak be és onnan egy körülbelül tizenöt literes hordó bort loptak a tolvajok, kiket most erélyesen nyomoznak.

— **(Meglöpött körjegyző.)** Nagy merészség kell ahhoz, hogy falubeli tolvajok a körjegyzőjük házába menjenek lopni, amitől rendszerint a falubeli embereket valami saját-ságos tisztelettel vegyes félelem szokta visszatartani. Tegnap azonban mégis megtörtént Szalántán, hogy *Olaszy* Gábor ottani körjegyző házába tolvajok törtek be, kik a pince ablakait beverték, a kamráról pedig lefeszítették a lakatot. Nagy bátorságban azonban nem érezhették magukat a tettesek, mert nem csináltak nagy kárt, csupán a kamrából loptak el egy csomó értéktelen ruhát. Mindazonáltal erélyesen nyomozzák a vakmerő tolvajokat.

— **(Tűz.)** *Schmiedt* Ádám, rácpetrei lakos, udvarán az elmúlt éjjel eddig ismeretlen okból egy szalmakazal kigyuladt. Szerencsére azonban sikerült a tüzet, mielőtt még nagyobb károkat okozhatott volna, eloltani.

— **(Lövöldöző tolvajok.)** A napokban éjnek idején eddig ismeretlen tettesek betörték *Wagner* Mihály »Gyula«-pusztai lakos pincéjébe, azonban mit sem lophattak el, mert a gazda figyelmessé lett a zajra, s megzavarta munkájukban a tolvajokat. Az egyik tolvaj a gazda láttára a sertésól háta mögé húzódott s egy revolverrel háromszor rálőtt *Wagnerre*. A golyók azonban nem találtak. *Mire* a lövésre elősietett a cselédség, már megszöktek a tolvajok, kiket most erélyesen nyomoznak.

— **(Eltűnt legény.)** *Bogárdics* Fülöp belvárdi lakos panaszt emelt tegnap a községi elöljáróságnál, hogy *Bogárdics* Flórián nevű 19 éves fia még tegnapelőtt elment hazulról s azóta még nem tért oda vissza. A legényen, mikor elment hazulról, fekete kabát, szürke csizma, nadrág és vörösbarba kalap volt. Személyleírása: termete: közép magas, arca: hosszasa, haja: szőke, szeme: kék, orra, szája rendes. Különös ismertető jele nincs. Az aggodó szülőknek halvány sejtelve sincs róla, hogy hova mehetett a legény, akit most köröztetnek.

— **(Jegyzői vizsgák.)** Ma kezdték meg a vármegyeházán a községi jegyzői vizsgákat, melyre ez alkalommal csak két jelölt jelentkezett. A jelentkezők: *Gaca* Lajos és *Reiner* József lancsuki segédjegyzők. Ma a vizsgák írásbeli részét végezték el a jelöltek *Orbán* Márton vármegyei aljegyző felügyelete alatt, holnap pedig a vizsga-bizottság előtt teszik le a szóbeli vizsgákat. A bizottság tagjai *Tormay* Károly alispán elnökléte alatt: *Koszits*

Kamill megyei főjegyző, Nagy Jenő tiszti fő-
ügyész, Dragonescu Dömjén m. kir. pénzügy-
igazgató, Salamon József kir. tanfelügyelő,
Bolgár Kálmán anyakönyvi felügyelő s két
vidéki jegyző. A szóbeli vizsgát holnap dél-
előtt 9 órakor kezdi a bizottság.

— **(Látnivalók a közgyűlési te-
remben.)** Ma egész nap népvándorlás volt
a városháza közgyűlési termében. *Wirosztek*
A. Győző dr., a budapesti mentő egyesület
ellenőrző orvosának ma este 5 órakor meg-
kezdett felolvasására készültek ott, különféle
ábrákat, emberi csontvázakat, mentőkészü-
léket és orvosi eszközöket állítva fel s ren-
dezgetve a teremben. *Wirosztek* dr. a mentő-
egyesület országos szervezése céljából tartja
előadásait a vidéken s ezért jött most le Pécsre
is. A mentő egyesület országos szervezésére
a napokban anketet hív össze a fővárosba
a belügyminiszter s ez ankétén a mentési
ügy terjesztését tárgyalják. Az első segély
esetére adandó mentést már az iskolákban
fogják majd tanítani s ezért igen ajánlatos,
ha *Wirosztek* dr. felolvasásait tanítóink is
meghallgatják most. A ma este öt órakor
szép és elegáns közönség jelenlétében megke-
zdett felolvasás lapunk zártakor még javában
folyt s ezért csak holnapi számunkban számol-
hatunk be róla. *Wirosztek* dr. holnap (csütör-
tökön) 5 órakor ismét felolvasást tart s ezzel
be is fejezi itteni működését.

— **(A pécsi munkások rokkant-
és nyugdíjegylete.)** Vettük a következő
felhívást: »Felhívás Pécs város munkásai- és
munkaadóihoz. A »Magyarországi Munkások

Rokkant- és Nyugdíj-Egylete. 1893. március
5-én alakult meg oly célból, hogy a szegény
munkásoknak, úgyszintén a kisiparosoknak és
kisebbségi hivatalnokoknak is alkalmuk legyen
jövőjük biztosítására. Egyletünk egyedül e ma-
gasztos célt szolgáló működésével országosra
emelte a rokonszenvet és bizalmat. Hasz-
nos tevékenységét méltányolta a nagym. ke-
resk. m. kir. miniszter ur is, midőn egyletün-
ket nemcsak erkölcsi és anyagi támogatásban
részesítette, hanem egy rendeletével azt úgy
a munkaadók, mint a munkások s a nagy
társadalom támogatásába is ajánlotta. Egyle-
tünknek a társadalom jóléte érdekében kifejtett
működésére hivatkozva, fölkérjük Pécs
város munkásait és iparosait, hogy minél szá-
mosabban lépjenek egyletünk tagjai közé, mert
jövőjük biztosításával elsősorban önmagukkal
és családjukkal tesznek jót. S ismertessék
meg nemes eszméinket másokkal is. Egyszers-
mind felkérjük a gyárosokat és munkaadókat,
hogy munkásaikat buzdítsák a belépésre. A
csekély heti illetéket még a legszegényebb
munkások is megfizethetik. S ha egyletünknek
tagjai lesznek, aggodalom nélkül nézhetnek a
jövő elé, mert ha a kenyeret kereső szerszám
kihull kezükből, a mikor munkaképtelenné
válnak, vagy megöregednek, egyletünk élet-
fogytiglan nyújt nekik tisztességes heti segélyt,
mely megmenti őket a nyomortól s a tár-
sadalom és emberbarátaik könyörületességétől.
Egyletünknek tagja lehet minden munkás, ipa-
ros vagy bármely másoglalkozású egyén sőt
nők is, kor-különbség nélkül s orvosi vizsgálat
mellőzésével. A tagok 10, 12 és 15 kr. heti
illetéket fizetnek. Ha tíz évi tagság után a tag
saját szakmájában munkaképtelenné válik, 4
frt 20 kr. 4 frt 80 kr. illetve 5 frt 95 kr.
heti segélyt kap élte végéig. Ez a heti segély
évről évre emelkedik, a mint a tag később
válk munkaképtelenné. Negyven évi tagság

után hetenkint 6, 7 illetve 8 frt 50 kr. nyug-
díj s ezt életfogytiglan élvezi a tag, tekintet
nélkül a munkaképességre. — A segélyre jo-
gosult tag halála esetén az özvegy végkielégi-
tést, az árvák pedig neveltetési járulékot kap-
nak, ugymint a fiúk 14, a leányok 16 éves
korukig. — A tagsági idő a beiratkozás nap-
jától számítható. A központi választmányok
Budapestben 1899. évi október 22-én az or-
szágos iparegyesület helyiségében tartott havi
ülésének jegyzőkönyvi kivonatából azt látjuk,
hogy a taglétszám szeptember végén 9875. a
vagyon 108.695.81 kr. és pedig a Hazai Bank-
ban elhelyezett tőke 100.000 frt, a pesti ha-
zai takarékpénztárban 8610 frt, a posta taka-
rékpénztárnál 185 frt 81 kr. Egyletünknek 38
fiókja van s a tagok száma is igen örvendete-
sen gyarapszik. Beiratási díj személyenkint 50
kr. Beiratás és további fizetés eszközölhető
Bors Jenő pénztárosnál, Percel-utca 34. szám
minden hó elseje és 15. ike után eső vasárnap
délután 1-től 2-ig. Beiratás azonban alólírt
elnöknél is eszközölhető bármely időben. Pécs,
1899. november hó 14-én. Csukás Zoltán, a
pécsi fiók elnöke.

— **(Kettős gyilkosság.)** A Bécs-
Ujhely mellett levő Steinalrückelben szombat
este borzalmas módon meggyilkolták Glanz
József szövőgyárost és gazdaasszonyát, Lich-
tenwörther Magdolnát. A szerencsétlen áldo-
zatokat csak vasárnap reggelre találta meg a
takarítónő, mikor a villa verandájának ajtaját
nyitva találva a konyhába ment. Ott feküdt
a hetvennyolc éves öregasszonyt holtan, négy
fejszecsapás okozta irtózatossággal a fején,
a belülről nyíló ajtó küszöbén pedig a nyolc-
vanhat éves gyám hat halálos sebével. A ha-
tósági bizottság 80 ezer forint értékű papírt és

Ismét felmerült egy kép az emlékezetében, de sietve
fűzte el magától. Az ember nem szívesen gondol vissza
arra a percre, melyben szétfeszült egy illúziója.

Oly mélyen merült el gondolataiba, hogy egészen
elfelejtette, hol is van. Ekkor felelébresztette egy hang,
mely némileg ismerősnek tetszett.

— Gyönyörű, mondta valaki, biztosítom önt, egy-
szerűen gyönyörű! Kevés kép van az egész tárlaton, mely
ehhez fogható volna. C'est un tableau de maître!

Egy magas, barna ember mondta e szavakat; mel-
lette egy ősz ember állott, kinek arca az elefántcsontból
faragott japán istenek képéhez hasonlított.

Dick Grant megismerte Jessendy szobrását és egy
ismert párisi újságírót. A szobrász kinyújtott karokkal
közeledett feléje:

— Monsieur Grant! Mily öröm!

A szokásos frazisokkal üdvözölték egymást. Jessendy
Mrs. Lyndhurst, Grant pedig madame Jessendy után kér-
dezősködött. Mrs. Lyndhurst éppen Párisban volt s azzal
foglalkozott, hogy Amerikában kissé elvadult toilettejeit
reformálta, madame Jessendy pedig meghalt. Férje egy
könnyet morzsolt szeméből, miközben ezt elmondta Dick-
nek. Bár az életben sohasem örvendeztette meg valami
nagyon, halála mégis igen lesújtotta. Nagy gondok sza-
kadtak a nyakába, mert nem kis feladat az, két fiatal
leányt az életbe vezetni.

— És Sylvains? kérdezte Grant.

— Szintén meghalt.

— Köszvényben? kérdezte Dick résztvevően.

Jessendy megrázta a fejét:

HARMINCHATODIK FEJEZET.

Hazaért, maga sem tudta, hogyan. Kis kamrája
ablakából lenézett az emberektől nyüzsgő utcára. Min-
den porcikája fájt, minden csepp vérét égette a szégyen,
Halálos fáradságot érzett az egyik pillanatban, a másik-
ban meg valami titkos erő arra készítette, hogy fusson,
fusson, meneküljön a kétségbeesése elől.

Meg akart halni. Kihajolt. Csak egy ugrás és vége,
örökre vége mindennek.

Visszaretent, remegett, mint a nyárfalevél. Irtóza-
tos látomás gyötörte. Mintha az utca kövezetén feküd-
nék, összeroncsolt testtel, véresen, élettelenül.

Nem, mégsem mert meghalni. Megborzadt a halál-
tól. Azután arra gondolt, mi mindent beszélnek majd az
öngyilkosságáról.

Sohasem szerette Losoncyt. Az első mámor elszáll-
tával elhalt a vonzalma is. Mi sodorta a bűn karjaiba?
A hiúság; vagy a vér forrósága. Óh, ha csak egy atom-
nyi nagylelkűség, lovagiasság lett volna benne, nem viszi
őt az erkölcsi öngyilkosságba.

Sohasem szerette, de most meggyűlölte.

És mégis, undorral eltelve iránta, nem képzelt más
kiutat, minthogy Losoncy feleségévé legyen. Most már
ennek is vége.

HARMINCHETEDIK FEJEZET.

Este lett. Gertrud fájdalmával a luxemburgi kertbe
menekült. Csönd. Egyszerre Losoncy állott előtte.

1500 forint értékű bankjegyet talált széjjel-szórva, rablási szándék tehát aligha lehetett a büntény oka, inkább bosszu műve lehet a gyilkosság. A gyilkos este nyolc óra felé járhatott ott, mert az ágyak még vetetlenek voltak s a konyhában még reggel is égett a lámpa. Az öreg asszonyt zsámolyon ülve találta, amint ujságot olvasott, hátulról üthette le s valószínűleg a zajra sietett ki Glanz, akit az ajtóban ért a gyilkos csapása. A szekrények kulcsait a villa szomszédságában lévő temető közelében találták meg. Komplikálttá teszi a bünesetet az, hogy nem találtak az összehányt iratok között végrendeletet, bár az öreg ur ilyenről többször tett említést.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1899. november 15. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 71.2 (súlyedő).

Hőmérsék = 7.0 °C

» maximuma: 9.0 °C

» minimuma: 3.0 °C

Párányomás: 6.8 mm.

Relatív nedvesség: 91 %

Felhőzet: 10° Nimb. 2. N.

Szélirány s erő: S. W. 2.

Csapadék 24 órai: 1.4 mm. ●

Ködös, borult, szemérgő idő várható.

Dr. Csirer.

Művészet, irodalom.

○ Három testőr. Hercegh Ferencnek ezt a kitűnő bohózatát hosszabb pihentetés után tegnap este láttuk viszont színpadunkon.

Ugyan a tavalyi szezonban különösen aktuális lett volna a borpancsoló Pollacsek pompás históriáját a színpadra vinni, de hát a tavalyi szezonban nem volt ebben részünk. Tegnap azonban annál többet nevetett a publikum a nálunk nagyon aktuális vonatkozásokon, a mi annál következetesebb volt, mert a kitűnő darab minden tekintetben igen jó és ügyes előadásban került színre. A főszerep s az egész darabot mozgó cselekvés Rátky lapszerkesztő ábrázolójának, Könyves Jenőnek kezében volt. Ez az értelmes és intelligens színész valóban pompás alakítást teremtett Rátkyból, mely tele volt eleganciával és szellemmel s egykép hatással beszélt a szív hurjain s a nagyoló emberek nyelvén. Egy hatalmas babérkoszorút is kapott, melynek szalagján a következő felírás volt: »Könyves Jenőnek — Pécsi barátai 1899. nov. 14.« A koszoru tulajdonképpen megemlékezés a rokonszenves színész barátai részéről annak vasárnap volt nevenapjára s mint legalkalmasabbat, a tegnapi előadást választották ki, hogy átadják neki. Nagyon sajnáljuk, hogy egy rossz helyi viccel megrontotta a rokonszenves színész azt a rokonszenvet, melyet iránta eddig az egész sajtó érzett. Mucsai vicekből nem kérünk. Pollacsek, a derék borpancsoló, kit a három testőr meséje rettegett párbajhőssé tesz, Németh János kezében a legjobb alakítóra talált. Ez a kitűnő komikus mindig diszkrétül, finoman játszik s nem vadászsza soha a külső hatást. Így tett tegnap is és sikere nagy és általános volt. Baróthy Irma vitte a darab harmadik főszerepét, Lizát. A fiatal naiva azon a ponton van, a mit a fejlődés utjának szokás nevezni. Épen ezért nem bír még megbirkózni a szigorúan konstruált szerepekkel, de olyan szerepben, mely szinte játszatja magát, mint Liza szerepe is, már ki tudja fejteni tehetségét. Épen ezért volt jó tegnap s reméljük,

hogy a gyakorlat mind több és több jó alakítást fog vele produkáltatni. Jesszenszky Irén Róza szerepében a régi jó volt. Őt is meglepték tisztelői egy pompás virágcsokorral. Sebestyén Géza az izgága, szájhős Hortovayból kabinetalakítást csinált. Minden szava, nézése, gesztusa jóleső derűtséget okozott a nézőtérben. Pompás volt Nádasy is Kosnicky parodisztikus szerepében, valamint Sarlay is, az öreg Latorka megjátszásában. Delli azonban Flóris báró képviselőt olyan sanyaruan alakította, mintha a mostani mindenünnen kikopott Tisza-Bánffy-párthoz tartozott volna. A darab mellékszereplői is jók voltak; az összjáték klappolt, mint a karikacsapás, a rendezés is jó volt, de a közönség rosszul viselte magát, mert bizony alig töltötte meg félig a házat. (→)

○ Az arany kakas. Blumenthal és Kadelburg énekes bohózatából már megkezdődtek a színpadi próbák. A bemutató előadást valószínűleg a jövő hét folyamán tartják meg színházunkban. A főbb szerepeket: Tiszayné Ilona, Tiszay Dezső, Németh János, Delli Lajos, Nádasy, Hadrik A., Baróthy, Sebestyén, Batosy, Sarlai, Nagy Vilma, Polgár Fáni, Lévai Sári és Pásztor János játsszák.

○ A király házasodik. A legjelesebb történeti vígjátékok egyike kerül színre a jövő hét folyamán ifjúsági előadásul színházunkban leszállított helyárok mellett. A főbb szerepekben Bakó László, V. Ágh Ilona, Könyves Jenő, Hadrik Anna, Nádasi József, Jesszenszky Irén, Batosy, Németh és Sarlayval. — A darabot meglehetősen régen adták színházunkban s így biztosan zsufolt ház fogja végig nézni.

○ A „Budapest“ képes pol. napilap előfizetési felhívásából átveszük a következő-

— Jó, hogy itt találok — szölt izgatottan a kurta üdvözlés után. Egy éjszaka tegezte, de azt már elfelejtette. — Mindenáron beszélnem kell önnel. Már napok óta lázasan keresem az alkalmat, de a lakására nem akartam menni, nehogy a szomszédoknak tereferére adjak alkalmat.

— Mi mondani valója van? — kérdezte nyersen Gertrud.

— A legközelebbi találkozásról . . . a jövőnk-ről . . .

— A jövőnk-ről! — ismételte a leány fojtott hangon. — Igen a jövőnk-ről. Ugy-e nem tudta, hogy nős vagyok?

— Nem.

— És azt gondolta . . .

— Nem felelt.

— Nem kelhetünk tehát egybe — folytatta Losoncy — mert a feleségem sohasem egyezett bele a válásba. De mindent, mindent meg akarok tenni, a mit a házasság korlátain kívül tennem lehetséges. Nyujtsa a kezét édes szövetségre. Egesse el maga mögött az előítéletek rozoga hidját. Kiváltságos helyzetet biztosítok magának. A kívánsága parancs lesz.

— Csak egyetlen óhajom van — felelte Gertrud.

— Csak egyetlenegy.

— Teljesíthetem?

— Igen.

— Beszéljen.

— Ne kerüljön többet soha a szemem elé.

Megremegett, mintha villámcsapás érte volna.

— Megteszem, amit parancsol. Áldja meg az Isten. Kezet nyujtott. Gertrud nem fogadta el. Losoncy eltűnt a fák között.

HARMADIK KÖNYV.

HARMINCNYOLCADIK FEJEZET.

Elmult több esztendő. Gertrud régi imádója, Dick Grant, ismét megunta Amerikát és Párisba jött szórakozni. Azt mondta, hogy a spleenjét gyógyítja.

A muzeumok és mútárlatok megsemmisítésén kezdte. Már két hónapig időzött Párisban, mikor arra szánta magát, hogy a modernnek kiállítását megtekintse.

Megnézte Losoncy hírneves festményét s az első szempillantásra megismerte modelljét: Gertrudot.

Eszébe jutott, mennyire érdekelte őt egykor ez a leány. Vágyakozott utána. A feleségévé akarta tenni.

»Kár!« — beszélt magában — hogy kosarat adott. Nagyon szerettem. Nem, imádtam őt. Ha hozzám jön, ma boldog asszony volna. Ugy érzem, hogy a családi élet fanatikusává én lettem volna s ahelyett, hogy egy világrészből a másikba vetődöm, gyöngéden szerető férj, rajongó apa lettem volna. Szegény, szegény Gertrud!

ket: A »Budapest« ujévkor immár XXIV. évfolyamába lép, tehát az ország legrégebb napilapja. Keletkezésétől fogva folyvást a megdicsőült Kossuth Lajos 48-as zászlóját lobogtatja s rendithetetlen kitartással hazánk állami függetlenségeért s gazdasági önállóságaért küzd. Vezércikkeit többnyire országos képviselők írják, köztük Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt elnöke és vezére. Tárcarovatában pedig az irodalom jeleseivel találkozik az olvasó. Állandóan két érdekfeszítő regényt közöl, a melyek közül az egyik lapszámozva könyvalakban jelenik meg. Vasárnaponként »Uj-Budapest« című humorisztikus melléklet van hozzacsatolva. E viclap talánymegfejtői között az érdekes könyveken kívül, hetenként egy-egy Jósziyorsjegy sorolattatik ki. A »Budapest« alkalmoszerű képekkel naponként 14—16 oldalon, sőt ünnepnapokon 3 ívben 24—30 oldalon jelenik meg, tehát terjedelmére nézve megközelíti a sokkal drágább lapokat. Naponként 45—50.000 példányban hagyja el a sajtót s így az ország legelterjedtebb lapja. A »Budapest« minden rendes előfizetője ujévkor egy diszes kiállítású és tartalmas naptárt kap. A ki tehát hiva a negyvennyolcas elveknek; a ki szereti a jó regényeket; a ki mindenről híven akar értesülni lenni; a ki képeken is szemlélni akarja a napieseményeket; a ki egy olcsó, de kitűnően szerkesztett ujságot akar olvasni: az fizessen elő a »Budapest« képes politikai napilapra. Előfizetési árak: 1 óra 1 frt, negyedévre 3 frt. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3.

○ A »Magyarország«, ez az annyira elterjedt lap nagy sikereit annak köszönheti, hogy irányzatát semmiféle magánérdek által befolyásoltnak nem engedi. A nagy közönség felismerte ezt és innen magyarázható az a példátlan rokonszenv, a melylyel az ország olvasóközönsége ezt az ujságot felkarolta. Mindenki tudja, hogy mekkora része volt a »Magyarország«-nak a 30 év óta ránk nehezede politikai rendszer megdöntésében és hogy most is milyen éber szemmel örködik azon, hogy az ország folyamatban lévő politikai átalakulása nagy nemzeti céljaink biztosítására kedvezőleg történjék meg. Eme nagy cél megvalósítása végett sorakoztak a »Magyarország« zászlóalja köré az ország legjelesebb publicistái. Kizárólag e lapnak szenteli szellemi erejét a magyar publicisztika disze és büszkesége Bartha Miklós. Vezércikk írói közé tartozik Kossuth Ferenc is. A lap élén pedig Holló Lajos orsz., képviselő áll. Odaadón támogatja őt munkájában dr. Lovász Márton, a lap felelős szerkesztője. Ki kell még emelnünk, hogy a »Magyarország« hirszolgálat a leggyorsabb és legtökéletesebb, úgy, hogy ez a lap a magyar hírlapirodalomban valóságos specialitás számba megy. A vidéki olvasó ugyanis már kora reggel kezébe kapja az előtte való napnak hí, pontos, megbízható és kimerítő krónikáját. Előfizetési ára a lapnak egy évre 14 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetési pénzek a Magyarországi kiadóhivatalába, (Budapest, Teréz-körút 19. sz.) küldendők.

Folyó sz. 48. Idénybérlet 48. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1899. november 15-én.

Kaméliás hölgy.

Színmű 5 felvonásban. Irta Dumas Sándor. (Rendező Könyves.)

SZEMÉLYEK:

Duval	Sebestyén	Orvos	Pásztor
Armand	Könyves	Szolga	Köszegi
Rieux	Delli	Gauthier	Hadrik
Saint	Németh	Nichette	Baróthi
Gusztáv	Sarlai	Prudence	Nagy
Giray	Zajonghy	Nanine	Nádasyné
Varville	Bátosi	Olimpia	Sarlay

Péntek, nov. hó 17-én

Pietro Carusso

Törvénykezés.

§ Csőd elrendelés. A Stern-féle házban szabó üzlettel bíró Blum Miksa bejegyzett kereskedő ellen csődöt rendelt el a pécsi kir. törvényszék, mint csődbiztosul dr. Porgesz Miksa, tömeggondnokul dr. Krausz Jenő, helyettesévé pedig dr. Parragh Antal ügyvédek nevezettek ki. Folyó évi december 25-ig bezárólag jelentendők be a követelések; január 5. d. e. 9 órára pedig a felszámolási határidő tüzetett ki.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. hó 15-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén harmadszori olvasásban is elfogadták a tegnapi letárgyalt törvényjavaslatokat.

Elnök jelenti, hogy a pénzügyminiszter szombaton fog válaszolni arra az interpellációra, a melyet Ugron Gábor tegnap intézett hozzá.

Ezután Buzáth Ferenc interpellált az Oroszországból kiüldözött és Magyarországra beözönülő zsidók miatt, kik a pestis behurcolásának veszedelmével fenyegetnek.

Az ülés 11 órakor végződött; legközelebbi ülés szombaton lesz.

TÁVIRATOK.

— A függetlenségi párt értekezlete. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A függetlenségi párt ma délután értekezletet tart, a melyen elhatározzák az obstrukciót a kvótaemelés ellen.

— Személyi és pártváltások. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Horánszky Nándort decemberben nevezik ki belügyminiszterré. A bankegyesületben bejelentették, hogy Percel Dezső elfogadta az egyesület elnöki tisztét. Utódja a képviselőház elnöki székében Szilágyi Dezső lesz.

Ha Horánszky belügyminiszter lesz, a Tisza-frakció kilép a kormánypartból és »magyar demokrata párt« (?) elnevezés alatt új pártot alakít. Tisza Kálmán azonban benmarad a kormánypartban előrsnek.

— Miniszteri tanácskozások. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Ma d. e. 11-től d. u. 1 óráig a képviselőházban az összes miniszterek részvételével minisztertanács volt, melyben elhatározták, hogy a magyar kormány milyen álláspontot foglaljon el a délutáni közös miniszteri tanácskozáson a közös költségvetés, delegáció és egyéb folyó ügyek kérdésében.

Clary osztrák miniszterelnök és Kniázolucky pénzügyminiszter Budapestre érkeztek, hogy a király elnöklésével délután megtartandó közös minisztertanácsban résztvegyenek.

— Néppárti delegátusok. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A néppárt Zichy János grófot és Szabó Istvánt küldi a delegációba.

— A transzváli háború. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Az angol hadügyminiszterium képtelenségnek mondja a lapoknak azt a jelentését, hogy Krüger elnök a Pretoriában fogva tartott angol tisztek agyonlövésével fenyegetőzött az esetre, ha az angolok agyonlőnék a fogva tartott boer kémeket.

A délafrikai szolgálatra most mozgósított 5 hadosztály parancsnokává Warren Charles tábornokot neveztek ki, akinek már vannak tapasztalatai a délafrikai hadviselésben.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. nov. 14.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, májusra: 8.07; októberre: 8.63. Tengeri: 4.95. — Rozs: 6.54. — Zab: 5.13.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 368.00. — Magyar hitelrészvény: 371. — Államvasut: 329.00.

Nyilt-tér.

A magy. tőzeg- és műtrágyaipar r. t. vezérképviselősege és tőzegrészvényező kizet berendezési vállalatának

PÉCSETT

Bazár-épület.

A pécsi bárányuton lévő nyaralóm számára szállított és tőzeggel szagtalanítandó kizet, mely az öltözőszobában van felállítva, már a második hónapban működik teljes megelégedésemre.

Eddigi tapasztalataim után szívesen elismerem, hogy a tőzegrészvényező kizet megfelelő kezelés mellett teljesen szagtalan, miért is t. cím által forgalomba hozott tőzegrészvényező kizetek használatát bárkinek, de első sorban Pécs sz. kir. városa azon lakóinak melegen ajánlhatom, kik a vízzel öblíthető kizetek alkalmazásától meg vannak fosztva.

Pécs városának közegészségi viszonyai a tőzeggel szagtalanítható kizetek sűrű igénybevétele, illetve kiterjedt alkalmazása esetén mihamarább előnyösen megváltoznának.

Midőn e levélben kifejtett személyes nézeteim tetszésszerűen felhasználására felhatalmazom, maradtam

Budapest, 1899. nov. 13.

teljes tisztelettel

Csermak Ede,

a magy. kir. államvasutak szakosztályvezető felügyelője.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Egy teljesen felszerelt és berendezett

jó pincze

800 hect. hordóval bérbeadandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

